VI XORNADAS DE DESENVOLVEMENTO RURAL

Penadanogueira, 24 25 e 26 de Abril 2026

DATOS DE CONTACTO
Alberto Uría Moreno
info@asociacioncorripa.org

índice

1. ¿Qué es Asociación Corripa? 2
2. Objetivos de la Asociación Corripa 3
3. Objetivo de las Xornadas de desenvolvemento rural 4
4. Programa de la jornada 4
5. Ubicación de las Jornadas 7
6. Difusión de las Jornadas. 10

XORNADAS DE DESENVOLVEMENTO RURAL
Penadanogueira, 24, 25 e 26 de Abril 2026

1. ¿Qué é a Asociación Corripa?

Somos unha asociación constituída en xuño de 2018 e situada na aldea de Robledo, pertencente ao municipio de Negueira de Muñiz (Lugo). Contamos coa participación activa de máis de 40 socios e socias e un equipo técnico con anos de experiencia tanto no medio natural, como na educación ambiental.

O mundo rural estase despoblando. Non só desaparecen os oficios tradicionais e a sabedoría ancestral ligada ás zonas rurais, senón tamén a biodiversidade asociada a elas. A Asociación Corripa nace para trasladar a importancia de conservar todas esas paisaxes humanizadas como garantía dun mundo rural cheo de futuro.

Desde a nosa entidade sen ánimo de lucro, avogamos pola conservación do medio ambiente, a biodiversidade e o mundo rural. Todas as actividades que realizamos van encamiñadas á conservación e posta en valor do medio rural e a biodiversidade dando a coñecer as súas características e as ameazas que o poñen en perigo. Fomentamos a participación activa, a formación e o voluntariado ambiental porque cremos que son ferramentas clave para concienciar á sociedade da estreita relación que existe entre o ser humano e a natureza e como gran parte da nosa cultura vai ligada a ela.

Estamos convencidos de que un desenvolvemento rural sostible é posible, e por iso cremos que os nosos proxectos e iniciativas deben ter un espírito integrador que aborde os diferentes retos aos que nos enfrontamos, @teniendo en cuenta os dereitos e obrigacións da poboación do mundo rural.

Tras crear o Xardín para polinizadores silvestres, un lugar de conservación e divulgación dos diferentes insectos que existen na zona e que nos está servindo para

realizar proxectos de investigación; e "O Souto de Humboldt" unha bosque de castiñeiros restaurado onde se pon en valor o papel da muller na Ciencia; queremos continuar coas "Xornadas de Desenvolvemento Rural" que realizamos os catro anos anteriores con diferentes científicos e divulgadores e que tiveron gran éxito de público.

2. Obxectivos da Asociación Corripa

A realización das presentes xornadas cumpren varios dos obxectivos que se marcaron na constitución da Asociación Corripa, que nos seus estatutos, establece como fins e obxectivos principais os seguintes:

a) Fomentar o estudo da flora e a fauna silvestres, así como os seus hábitats, como ferramenta principal para o coñecemento e defensa da nosa biodiversidade.

b) Realizar, organizar e/o promover actividades lúdicas e/o formativas dirixidas a coñecer a nosa contorna natural, sempre baixo as máis estritas normas éticas de respecto á natureza.

c) Contribuír á identificación e seguimento dos procesos e actividades de efecto prexudicial para a conservación da biodiversidade, creando con iso unha conciencia social da importancia da conservación da natureza.

d) Promover o voluntariado ambiental, a protección e promoción da mocidade e a infancia, a muller, a terceira idade e outros colectivos desfavorecidos.

e) Coidar e promover a recuperación, protección, conservación e posta en valor dos aspectos culturais, sociais, ambientais, histórico-artísticos, antropolóxicos, e etnográficos da zona, así como a conservación e o uso sostible dos recursos naturais.

f) Prestar especial atención á relación e integración entre a cultura e a natureza, e á preservación da cultura e o modo de vida autóctono e tradicional e á súa interdependencia cos ecosistemas e recursos naturais.

g) Estimular as actividades divulgativas, formativas e educativas, para o fomento de todos estes valores.

h) Realizar proxectos de estudo, investigación, defensa, conservación e mellora do patrimonio natural e cultural.

i) Promover e impulsar a conservación e defensa do patrimonio cultural, histórico-artístico, etnográfico, antropolóxico e especialmente das súas riquezas e recursos naturais e culturais relacionados coa gea, a fauna, a flora, a paisaxe e outros compoñentes dos devanditos ecosistemas, ou destes mesmos no seu conxunto.

j) Colaborar con cantas persoas, físicas ou xurídicas, organismos e institucións, públicas ou privadas, nacionais ou estranxeiras, supranacionais ou internacionais, actúen nos devanditos campos e teñan os mesmos ou similares obxectivos; para o que a Asociación poderá compartir datos, intercambiar experiencias, denunciar agresións ao medio natural ou subscribir convenios, acordos ou outros instrumentos de cooperación.

3. Obxectivo das Xornadas de desenvolvemento rural

A realización das presentes xornadas pretende poñer o foco no medio rural. Xunto a diferentes técnicos, investigadores, científicos e especialistas pretendemos abordar distintas temáticas tales como o patrimonio cultural, o coñecemento da xeoloxía propia da zona e as plantas que se atopan na montaña lucense ou a diversidade de especies animais: mamíferos, morcegos, anfibios ou insectos que habitan a contorna.

Falaremos de divulgación, de comunicación, de ciencia e de participación activa, que sirvan aos asistentes para adquirir coñecementos e gozar da contorna axudada por expertos na materia de distintos puntos da xeografía española. En definitiva, pretendemos desenvolver unhas xornadas de divulgación científica que aúnen o coñecemento, a difusión do territorio e o lecer.

4. Programa da xornada

As xornadas terán lugar entre os días 24 e 26 de Abril de 2026. O venres e sábado sucederanse charlas técnicas de 45 minutos con mesas redondas cunha participación de 10 minutos por relator e un debate posterior que contarán cunha quenda de preguntas moito máis amplo para fomentar a interacción entre os asistentes. O domingo os membros da Asociación Corripa celebrarán unha xornada de portas abertas con tres actuacións musicais, coa idea de que todas as actividades celébrense ao aire libre e non existan problemas de aforo. O programa previsto é o

seguinte:

Viernes 24 de abril: Diálogos en torno al futuro de la ganadería.

17:00 Inauguración de las Jornadas.
Daniel García (Diputado de Medio Rural, Mar y Juventud de la Diputación Provincial de Lugo)
Vanessa Paredes (Presidenta Asociación Corripa)
Alberto Uría (Vicepresidente Asociación Corripa)
Neto García (Artista gráfico y autor del cartel de Ciencia en la aldea)

17:30 40 años del Festival de las hierbas espontáneas de Ussaramanna. Hermanamiento oficial entre ambos eventos.
Walter Secci (Organizador del Festival y Secretario de Associazione Città della Terra Cruda, Cerdeña, Italia)
Dino Zedda (Fundador del Festival)

18:15 Mesa redonda: De la granja a la mesa
Concha Blanco (Presidenta AEGA y productora ecológica Casa Bértolo)
Gemma del Caño (Licenciada en Farmacia, especializada en innovación, biotecnología y seguridad alimentaria)
María Diago (Bióloga y experta en gastronomía de proximidad)
Modera: Sandra Sutherland (Periodista ambiental)

19:30 Pausa Café.

19:45 Mesa redonda: Pastores y pastizales, un reto para la salvaguarda de la biodiversidad.
Lucía González (Técnico y ganadera Cooperativa de Gandeiros de A Carqueixa)
Marcos Vázquez (Ganadero ecológico)
Ernesto Díaz (Naturalista)
Ganadera/Pastora (Miembro de Sociedad Galega de Pastos y Forrajes)
Modera: Alberto Uría (Apicultor y vicepresidente Asociación Corripa)

21:30 **Cena popular:** Pena da Nogueira (Negueira de Muñiz).

22:30 Observación nocturna del cielo con Lucía González Cuesta (Allande Stars)

Sábado 25 de abril: una jornada de Ciencia.

09:30 El pastoreo y su importancia cultural
Francisco Martínez Sáiz (Investigador de la Fundación Oxígeno y autor del libro "Trashumando recuerdos")

10:30 La trashumancia ganadera en Asturias
Adolfo García (Antropólogo y doctor por la Universidad de Oviedo en filosofía y sociología)

11:30 Pausa Café.

12:00 **Expediciones científicas más allá de los mares.**
José Carlos Otero (Entomólogo de la Universidad de Santiago de Compostela)

13:00 **Diálogos de naturaleza: Memorias de una montaña: la cordillera Cantábrica.**
Javier Castroviejo Bolívar (Presidente de la Asociación Amigos de Doñana. Expresidente del Programa Hombre y Biosfera (UNESCO) y Exdirector de la Estación Biológica de Doñana)
Félix Torres (Taxónomo y entomólogo de la Universidad de Salamanca)

14:00 Comida popular: Pena da Nogueira (Negueira de Muñiz).

15:15 **El sonido de un pastizal**
Carlos de Hita (Técnico de sonido especializado en los sonidos de la naturaleza)

16:15 **Un eclipse para tus ojos**
Conchi Lillo (Neurobióloga en la Universidad de Salamanca)

17:15 **La lira desafinada de Pitágoras**
Almudena Martín Castro (Divulgadora científica y experta en tecnología)

18:15 Pausa Café.

18:30 **Cambio climático, ¿catástrofe u oportunidad?**
Fernando Valladares (Investigador científico del CSIC y profesor de Ecología de la Universidad Rey Juan Carlos)

19:30 **Mesa redonda: Experiencias en torno a la Ciencia**
Ossián de Leyva (Presidente de la Asociación Micorriza)
José Arrojo Fernández (Biólogo y profesor de Formación Profesional)
Alexandre Silva (Centro de Interpretación de la Sierra da Estela. Portugal)
Helena Castro (Universidade de Coimbra, Portugal)
Pierre-Yves Gourvil (CEN Nueva Aquitania, Francia)
Modera: Pedro Cáceres (Fundador de El Ágora, Diario del agua)

21:30 **Cena popular:** Pena da Nogueira (Negueira de Muñiz).

22:30 **Tertulia bajo las estrellas.**

Domingo 26 de Abril: Jornada de puertas abiertas.

09:30 Café de bienvenida

10:00 **Mirando hacia Europa desde el rural: LIFE Wild Pollinators**
Javier Castroviejo Bolívar (Presidente de la EBC), Alberto Uría (Vicepresidente Asociación Corripa), Félix Torres (Taxónomo y entomólogo de la Universidad de Salamanca), Román Sánchez (Gerente Coop. A Carqueixa), Alexandre Silva (CISE), Helena Castro (Universidade de Coimbra), Pierre-Yves Gourvil (CEN Nueva Aquitania) y Bernabé Moya (Botánico)
Modera: Roberto Lozano (Presidente de la Fundación Oxígeno y del Comité español de la UICN)

11:30 Actuaciones musicales:

11:30 Alonso Jimeno (Batería)
12:15 Jonathan della Marianna (música tradicional sarda)
13:15 Catro nun zoco (Voces, guitarras y violín)

14:30 Comida Popular: Pena da Nogueira (Negueira de Muñiz).

A lo largo de las Jornadas de este año se grabará el programa **Efervesciencia** de la Radio Galega, dirigido por Manuel Vicente (Divulgador científico).

Se invitará a la **Revista Quercus** a cubrir el evento en la persona de su redactor jefe José Antonio Montero y a los fotógrafos Juanjo Arrojo y Javier Martín para que realicen un reportaje fotográfico del evento.

5. Ubicación das Xornadas

As xornadas desenvolveranse na aldea de Pena da Nogueira en Negueira de Muñiz (Lugo), próxima á localidade asturiana de San Antolín de Ibias e a os pobos de Negueira de Muñiz e Fonsagrada.

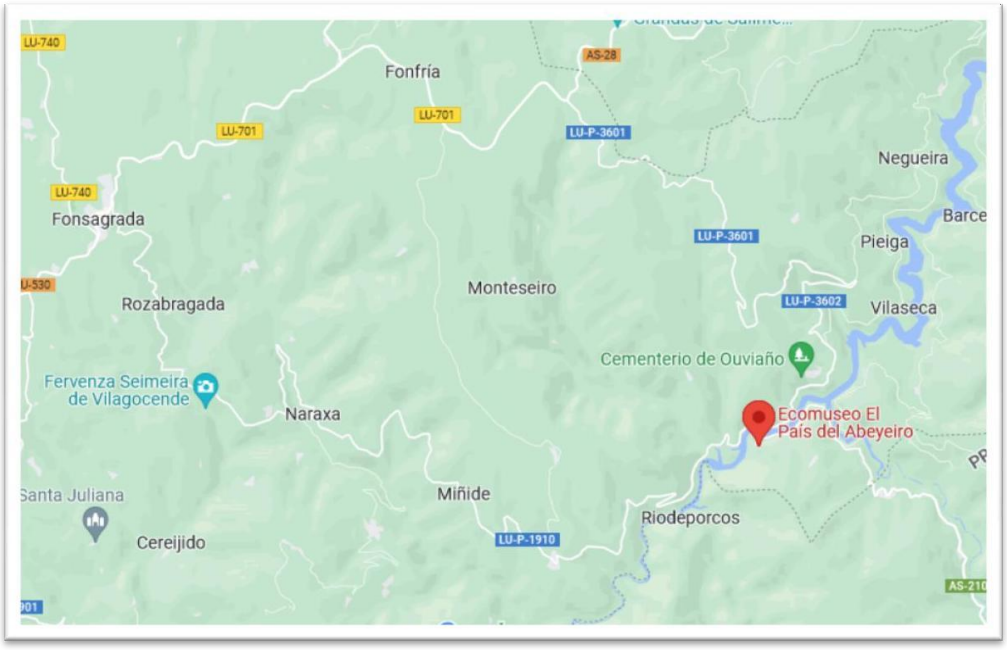

Imagen 1: Ubicación do Ecomuseo

Na estrada de acceso a Penadanogueira hai dous sinais que indican a localización do mesmo. Debido ao limitado do acceso, durante as Xornadas haberá persoal da organización encargado de axudar aos asistentes para chegar ao lugar e a

aparcar o coche nun sitio adecuado.

As xornadas terán lugar nas instalacións que a empresa Mel Outurelos ten na aldea: o Ecomuseo "El País del Abeyeiro", que conta cunha sala habilitada para dar charlas e conferencias, un aseo e acceso para minusválidos.

Imaxen 2: Una imaxen da Xornada o pasado ano no interior do Ecomuseo "El País del Abeyeiro"

6. Difusión das Xornadas.

A difusión das Xornadas realizarase a través de medios de comunicación diferentes. Informarase os xornais locais e rexionais mediante unha nota de prensa da realización da actividade, unhas semanas antes da súa celebración, e outra antes da presentación, co fin de apoiar a asistencia de participantes e difundir o esforzo e compromiso tanto da Deputación de Lugo como da propia Asociación Corripa coa contorna natural no que se atopa.

Ademais, desde a Asociación Corripa daremos difusión a través das nosas redes sociais (Instagram, X e Facebook) e web (www.asociacioncorripa.org). Contarase coa colaboración da empresa apícola Mel Outurelos e a iniciativa El País del Abeyeiro, polo seu especial interese na conservación, non só das abellas domésticas, senón dos insectos polinizadores cos que comparten o espazo.